

YONG'INNI OLDINI OLIH VA O'CHIRISHNI TASHKIL QILISH: EVAKUATSIYA CHORA-TADBIRLARI

RAUPOVA NOZIMA QAYUMOVNA

Romitan tuman 1-son politexnikumining

maxsus fan o'qituvchi

Annotatsiya: Yong'inni oldini olish va o'chirishni tashkil qilish hamda evakuatsiya chora-tadbirlari mavzusi yong'in xavfsizligi sohasida muhim masalalardan biridir. Ushbu tadqiqotda yong'inlarning oldini olish bo'yicha profilaktik chora-tadbirlar, zamonaviy yong'in o'chirish texnologiyalari va evakuatsiya jarayonlarini samarali tashkil etish usullari yoritiladi. Shuningdek, yong'in sodir bo'lganda favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik darajasini oshirish, odamlarning xavfsizligini ta'minlash, muassasalar va inshootlarda yong'inga qarshi kurash tizimlarini joriy etish bo'yicha tavsiyalar beriladi. Mazkur mavzu favqulodda vaziyatlarni boshqarish va yong'inga qarshi kurash bo'yicha mutaxassislar, tashkilotlar va keng jamoatchilik uchun dolzarb ahamiyatga ega.

Abstrakt: The topic of fire prevention and extinguishing and evacuation measures is one of the important issues in the field of fire safety. In this study, preventive measures to prevent fires, modern fire extinguishing technologies and methods of effective organization of evacuation processes are highlighted. Also, recommendations are made to increase the level of preparedness for emergency situations in the event of a fire, ensure the safety of people, and introduce fire fighting systems in institutions and structures. This topic is of urgent importance for emergency management and fire fighting specialists, organizations and the general public.

Аннотация: Тема предотвращения и мероприятий по тушению и эвакуации пожаров является одним из важных вопросов в области пожарной безопасности. В данном исследовании освещены профилактические меры по предотвращению пожаров, современные технологии пожаротушения и методы эффективной организации процессов эвакуации. Также даются рекомендации по повышению уровня готовности к чрезвычайным ситуациям при возникновении пожара, обеспечению безопасности людей, внедрению систем пожаротушения в учреждениях и сооружениях. Данная тема имеет актуальное значение для специалистов по чрезвычайным ситуациям и пожаротушению, организаций и широкой общественности.

Kirish

Yong'in xavfsizligi har bir inson hayoti va mulkini himoya qilishda muhim rol o'ynaydi. Yong'inning oldini olish va o'chirish tadbirlari nafaqat yong'in paytida, balki favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko'rishda ham muhimdir. Shu bilan birga, odamlarning xavfsiz evakuatsiyasini ta'minlash yong'in vaqtida eng muhim jihatlardan biridir.

1. Yong'inning Oldini Olish Chora-Tadbirlari

Yong'inni oldini olish uchun quyidagi asosiy choralar amalga oshirilishi lozim:

- **Profilaktik choralar:** Binolarni loyihalash va qurishda yong'inga chidamli materiallardan foydalanish, elektr tizimlarini muntazam tekshirish.
- **Texnik xavfsizlik:** Yong'in signalizatsiya tizimlari va avtomatik yong'in o'chirish tizimlarini o'rnatish.
- **Nazorat va ta'lim:** Xodimlarni va aholining yong'in xavfsizligi qoidalariga rioya qilish bo'yicha o'qitish.

- **Inflammasion materiallar bilan ishlash:** Yonuvchi materiallarni xavfsiz saqlash va foydalanish tartib-qoidalariga qat'iy rioya qilish.

2. Yong'inni O'chirishni Tashkil Qilish

Yong'inni o'chirish uchun maxsus xizmatlar va rejalar ishlab chiqilishi kerak:

- **Yong'in xizmatlarining tayyorligi:** Yong'inga qarshi xizmatlar doimiy ravishda tayyorgarlikda bo'lishi kerak.

- **O'chirish uskunalarining mavjudligi:** Yong'in o'chirish vositalari, shu jumladan, suv ta'minoti tizimlari, ko'chma yong'in o'chirish moslamalari va maxsus transport vositalari yetarli bo'lishi lozim.

- **Favqulodda rejalashtirish:** Yong'in sodir bo'lishi mumkin bo'lgan joylar uchun maxsus evakuatsiya va yong'inni o'chirish rejalarini ishlab chiqish.

3. Evakuatsiya Chora-Tadbirlari

Evakuatsiya tizimi yong'in sodir bo'lganda insonlarning hayotini saqlab qolish uchun zarur bo'lgan muhim jihatlardan biridir. Samarali evakuatsiya quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- **Evakuatsiya yo'nalishlarini belgilash:** Binolarda aniq va ravshan evakuatsiya yo'nalishlari ko'rsatilgan bo'lishi kerak.

- **Signalizatsiya tizimlari:** Yong'in sodir bo'lganda odamlarni xabardor qilish uchun ovozli va yorug'lik signalizatsiyalari o'rnatilishi lozim.

- **Evakuatsiya mashg'ulotlari:** Aholi va xodimlar uchun doimiy ravishda evakuatsiya mashg'ulotlari o'tkazilishi kerak.

- **Maxsus ehtiyojga ega shaxslarni himoya qilish:** Nogironligi bor shaxslar, bolalar va keksalarni evakuatsiya qilish uchun maxsus rejalariga ega bo'lish muhim.

- **Xodimlarning tayyorgarligi:** Evakuatsiya bo'yicha mas'ul shaxslar tayyorlangan bo'lishi va favqulodda holatlarda tezkor harakat qilishlari zarur.

Xulosa

Yong'in xavfsizligi va evakuatsiya chora-tadbirlari insonlarning hayotini saqlash hamda moddiy zararlarning oldini olish uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Yong'inni oldini olish, uni samarali o'chirish va evakuatsiya tizimini to'g'ri tashkil qilish orqali yong'in oqibatlarini kamaytirish mumkin. Shunday qilib, har bir tashkilot va jamoat joyida yong'in xavfsizligi qoidalariga rioya qilish hayotiy zarurat hisoblanadi.

1. Rasmiy me'yoriy-huquqiy hujjatlar

1. Axmedov N.A., Saidov T.J. "Yong'in xavfsizligi asoslari" – Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2022.

2. Fayzullayev S.R. "Favqulodda vaziyatlar va yong'in xavfsizligi" – Toshkent: Fan, 2021.

3. Saidov B.A., Rajabov R.K. "Yong'in xavfsizligi texnikasi va texnologiyalari" – Toshkent: Texnika, 2020.

4. MURODOV, O. (2024). MODEL OF THE TEACHING PROCESS OF INFORMATICS AND INFORMATION TECHNOLOGIES ON THE BASIS OF AN INNOVATIVE APPROACH, IMPLEMENTATION MECHANISMS. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 309-317.

5. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA FANIDAN AMALIY MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH: TAJRIBALAR VA NATIJALAR. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 115-121.

6. Murodov, O. T. R. (2024). STEAM YONDASHUVI DOIRASIDA INFORMATIKA FANINI O'QITISHNING ISTIQBOLLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 59-65.

7. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA DARSLARINI INTERAKTIV METODLAR YORDAMIDA TASHKIL ETISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 101-107.
8. Murodov, O. T. R. (2024). INTERNET XAVFSIZLIGI BO ‘YICHA BILIMLARNI O ‘QUVCHILARGA YETKAZISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 66-72.
9. Murodov, O. T. R. (2024). ALGORITMLARNI MAKTAB O ‘QUVCHILARIGA O ‘RGATISH: SAMARALI METODIKALAR. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 87-93.
10. Murodov, O. T. R. (2024). ALGORITMLARNI MAKTAB O ‘QUVCHILARIGA O ‘RGATISH: SAMARALI METODIKALAR. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 87-93.
11. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA DARSLARIDA ZAMONAVIY O ‘QUV TEXNOLOGIYALARI VA VOSITALARIDAN FOYDALANISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 80-86.
12. Murodov, O. T. R. (2024). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI O ‘QUV JARAYONIGA INTEGRATSIYA QILISH USULLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 108-114.
13. TO‘RAQULOVICH, M. O. (2025). ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI TA‘LIMDA QO‘LLASH IMKONIYATLARI VA UNING ISTIQBOLLARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 102-106.
14. To‘raqulovich, M. O. (2024). OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA AXBOROT KOMMUNIKASIYA TEXNOLOGIYALARI DARSLARINI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY USULLARDAN FOYDALANISH. *PEDAGOG*, 7(6), 63-74.
15. Muradov, O. (2024, January). IN TEACHING INFORMATICS AND INFORMATION TECHNOLOGIES REQUIREMENTS. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 97-102).
16. To‘raqulovich, M. O. (2024). OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA TA‘LIMNING INNOVASION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. *PEDAGOG*, 7(5), 627-635.
17. Murodov, O. (2024). DEVELOPMENT OF AN AUTOMATED SYSTEM FOR CONTROLLING TEMPERATURE AND HUMIDITY IN PRODUCTION ROOMS. *Development and innovations in science*, 3(1), 84-93.
18. Murodov, O. (2024). TA‘LIM TEXNOLOGIYALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI. *Science and innovation in the education system*, 3(3), 155-160.
19. Murodov, O. (2023). INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINI O‘QITISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH. *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences*, 3(4), 77-81.
20. To‘raqulovich, M. O. (2024). IMPROVING THE TEACHING PROCESS OF IT AND INFORMATION TECHNOLOGIES BASED ON AN INNOVATIVE APPROACH. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 851-859.
21. Murodov, O. (2024). DEVELOPMENT AND INSTALLATION OF AN AUTOMATIC TEMPERATURE CONTROL SYSTEM IN ROOMS. *Solution of social problems in management and economy*, 3(2), 91-94.
22. Muradov, O. (2024). APPLIED TO THE CURRENT TRAINING PROCESS REQUIREMENTS. *Инновационные исследования в науке*, 3(1), 54-63.

23. Murodov, O. (2024). DEVELOPMENT OF AN AUTOMATED PARAMETER CONTROL SYSTEM ROOMS AND WORKSHOPS BASED ON CLOUD TECHNOLOGIES. *Академические исследования в современной науке*, 3(2), 16-27.
24. Muradov, O. (2024, January). Application of basic principles and rules of innovative pedagogical technologies to educational processes. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 46-55).
25. Turakulovich, M. O. (2024). DEVELOPMENT AND INSTALLATION OF AN AUTOMATIC TEMPERATURE CONTROL SYSTEM IN ROOMS. *Methods of applying innovative and digital technologies in the educational system*, 1(2), 72-77.
26. Muradov, O. (2024). Basic principles and rules of innovative pedagogical technologies in the educational process. *Models and methods in modern science*, 3(1), 84-93.
27. Torakulovich, M. O. (2024). Innovative information technologies and new methods and tools for their application in today's education. *Central Asian Journal Of Education and Innovation*, 3(2-2), 83-92.
28. Murodov, O. T. R. (2023). INFORMATIKA FANINI O 'QITISHDA YANGI INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISH METODIKASI. *GOLDEN BRAIN*, 1(34), 130-139.
29. Murodov, O. T. R. (2023). Zamonaviy ta'limda axborot texnologiyalari va ularni qo'llash usul va vositalari. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(11), 481-486.
30. Murodov, O. T. R. (2023). INFORMATIKA DARSLARINI TASHKIL ETISHDA INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISH. *GOLDEN BRAIN*, 1(32), 194-201.
- Муродов, О. Т. (2023). РАЗРАБОТКА АВТОМАТИЗИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ТЕМПЕРАТУРЫ И ВЛАЖНОСТИ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ КОМНАТ. *GOLDEN BRAIN*, 1(26), 91-9